

særegen Bestyrelse og komme til at fungere som Understøttelsesfond for saadanne Trængende, hvor der er Grund og Rimelighed for at yde Hjælp, uden at man behøver dertil at knytte saadanne Betingelser, som ellers ere knyttede til Fattighjælp. At skaffe Midler til disse Trængendes Ræske er selvfølgelig det Vanskeligste, og det vil i det Hele taget strax bemærkes, at, naar vi skulle gaae ind paa en virkelig liberal Ordning af Fattigvæsenet, saa vil det komme til at koste Mere; og Vanskeligheden forøges derved, at vi maa se at faae de Midler, der skulle dertil, paa en anden Maade end ved at forøge de kommunale Statter; thi dette gaar ikke an. Der er henvist til Statstilskud og Amtstilskud; det er ganske vist noget Almindeligt; men jeg tvivler ikke om, at det Udvalg, der vil blive nedsat, og som vil have sin Opmærksomhed henvendt derpaa, vil finde Midler, som tilhøre det Offentlige, og som det bliver muligt at raade over til Fordel for Fattigvæsenet. Jeg tror, det er paa høje Tid, at det sker; det er nødvendigt, hvis vi ville udvikle Fattigvæsenet saaledes, at det stemmer med Retfærdighedens Krav. Hvad den Bestemelse angaar, som blev omtalt i Begyndelsen af den høitærede Ministers Foredrag, nemlig med Hensyn til . . . (Medlemmer samtale høit.) Jeg haaber da ikke, at det forstyrres de Herrer, at jeg taler . . . med Hensyn til Forældres og Børns gjensidige Forsørgelsespligt, saa kan jeg ikke gaae med dertil. Jeg er ikke vis paa, at Forældre have nogen streng retlig Pligt til at forsyne deres Børn med Subsistensmidler, saa længe de leve. De have Forpligtelsen til enten at skaffe Børnene saa mange Penge eller at lære dem saa Meget, at de kunne hjælpe sig Livet igjennem; men det forekommer mig ganske vist meget tvivlsomt, om det tør paastaaes, at der paahviler Forældrene nogen retlig Pligt til yderligere at forsyne deres Børn; en saadan kan man vist ikke paalægge dem. Men naar Berettigelsen hertil mangler, saa er det efter min Mening aldeles klart, at Samsundet her maa træde i Forældrenes Sted. Det forekommer mig, at den høitærede Minister mente, at, naar Forældrene ikke have nogen Pligt til at forsyne deres Børn, fordi de ikke kunde svare for, at Børnene opførte sig anstændigt efter deres 18de Aar, saa havde Samsundet det saa meget mindre; men det er slet ikke deri, at Forældrenes og Samsundets Pligt grunder. Forældrenes Pligt til at forsyne deres Børn, indtil de ere bragte i en saadan Tilstand, at de kunne ernære sig selv, følger ligefrem med retlig Nødvendighed af Forholdet mellem Forældre og Børn, og Samsundets Pligt følger af den Begrundelse, jeg tidligere har givet hele Fattigvæsenet, at Samsundet har en Pligt til at hjælpe de Klasser, der ere ude af Stand til at hjælpe sig selv, som en Følge af foregaaende Generationers Aret eller Forsømmelse. Forældrenes Forsørgelse af deres Børn kan jeg for mit Vedkommende bedre gaa med til, thi det

forekommer mig, at Børnene skylde deres Forældre, at de til Erstatning for den Opdragelse, de have faaet, ernære dem, naar de blive gamle og ikke kunne ernære sig selv. Men det forekommer mig, at Forholdet mellem Forældre og Børn ikke gjerne burde inddrages i Lovgivning, og at man ikke burde forandre den ganske vist bestaaende moralske Pligt til en juridisk Pligt. Derfor vil jeg for mit Vedkommende helst se, at hele Paragrafen gik ud. De mange Aftægtskontrakter af umoralisk Indhold, som den høitærede Indenrigsminister mente at kjende, kjender jeg ikke, og jeg haaber, at den ærede Minister havde mere Ret; naar han i Begyndelsen af sit Foredrag mente, at Paragrafen kun vilde faae Anvendelse i ganske faa Tilfælde, end da han i Slutningen af sit Foredrag udtalte, at den vilde finde Anvendelse i mange tusinde Tilfælde. Med Hensyn til Aaremaalet for Forsørgelsehjems Erhvervelse, kan jeg ikke gaa saa vidt som det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (N. Jensen) og det væsentlig af samme Grund, som blev fremhævet af den høitærede Indenrigsminister, og som jeg fandt var overordentlig træffende, nemlig den, at Fattigvæsenet her i Landet ikke er en Statsfag, men en Kommunesag. I det Dieblisk Fattigvæsenet gjøres til en Kommunesag, er det en billig og retfærdig Fordring, at vedkommende Kommune enten maa have haft nogen Nytte af eller paa en særlig Maade maa have været knyttet til den Person, som det paalægges den at forsyne, og det har den i Virkelighed ikke været, naar den kun er Op- holdskommune. Af samme Grund kan jeg imidlertid heller ikke gaa med til 15 eller 10 Aar, thi det forekommer mig, at vi derved komme til et Resultat, der er i høieste Grad uretfærdigt mod Landkommunerne. Jeg skal ikke udvikle dette nærmere, men kun bede de Herrer tage et praktisk Exempel og se, hvorledes det i Virkeligheden gaar til. Det gaar saaledes til — det er tilsvækkelig statistisk oplyst — at Folk vandre fra Landet til Byen for at tjene Noget; det er de unge Kræfter og slet ikke Bagabonder, som det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Oct. Hansen) mente, det er Folk, som ville frem, og som ikke kunne komme frem, fordi de ikke have den nødvendige Plads til at tumle sig, og som i Byerne have mere Chance for at tjene Noget, det er Folk, der have aftjent deres Værnepligt og efter at være komne hjem nu søge tilbage for at aabne sig et

Rettelser.

Sp. 306, R. 4 f. n.: „Hjarup Kommune“, læs: „en anden Kommune“.